

บทที่ 5

สรุปผล อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงปฏิบัติการ(Action Research) เพื่อเป็นรูปแบบการพัฒนาการดำเนินงานเสริมสร้างควมมีวินัยในตนเองของนักเรียน โรงเรียนประชาพัฒนา สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 26 สามารถสรุปได้ดังนี้

1. สรุปผลการวิจัย
2. อภิปรายผล
3. ข้อเสนอแนะ

สรุปผลการวิจัย

จากการศึกษารวบรวมข้อมูลและวิเคราะห์ข้อมูลการพัฒนาการดำเนินงานเสริมสร้างควมมีวินัยในตนเองของนักเรียนนักเรียนโรงเรียนประชาพัฒนา สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 26 สรุปผลได้ดังนี้

ผลการศึกษาสภาพการดำเนินงานเสริมสร้างวินัยนักเรียน

ผลจากการศึกษาในระยะที่ 1 ทำให้ทราบพฤติกรรมที่ไม่มีระเบียบวินัยของนักเรียน การขาดระเบียบวินัยในตนเอง พฤติกรรมที่ไม่เหมาะสม พฤติกรรมที่เป็นปัญหา โดยรวมด้านการแต่งกาย ความสะอาด และการตรงต่อเวลาของนักเรียน ได้นักเรียนกลุ่มเป้าหมาย จำนวน 36 คน ดังนั้น ผู้วิจัยและผู้ร่วมวิจัยจึงได้กำหนดการประชุมเชิงปฏิบัติการเพื่อการพัฒนาการดำเนินงานเสริมสร้างวินัยนักเรียนด้านการแต่งกาย การรักษาความสะอาด และการตรงต่อเวลาของนักเรียน เพื่อสร้างความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับสภาพปัญหา เห็นความสำคัญของปัญหา ทำให้เกิดความตระหนักให้กับบุคลากรที่รับผิดชอบ และระดมความคิดเห็นเพื่อนำไปสู่การกำหนดกลยุทธ์และเป้าหมายการพัฒนาการดำเนินงานเสริมสร้างควมมีวินัยในตนเองของนักเรียน เพื่อสร้างควมเข้าใจทั้งเชิงทฤษฎีและการปฏิบัติให้ถูกต้องตามหลักการวิจัยเชิงปฏิบัติการร่วมกันกำหนดแนวทาง จัดทำโครงการ/กิจกรรม ในการดำเนินงานในการสร้างวินัยต่อตนเองของนักเรียนเพื่อแก้ไข ปรับเปลี่ยนพฤติกรรมที่เป็นปัญหาของกลุ่มเป้าหมาย และได้ข้อสรุปพฤติกรรม ตัวชี้วัดที่เป็นปัญหาด้านวินัยทั้ง 3 ด้าน ดังนี้

สรุปตัวชี้วัดที่กลุ่มผู้ร่วมวิจัยได้ตกลงกันด้านการแต่งกาย ได้แก่ 1) รองเท้า ถูกต้องตามระเบียบ โรงเรียน 2) ทรงผมถูกต้องตามระเบียบ 3) แต่งกายถูกระเบียบด้วย เครื่องแบบประจำวันตามที่โรงเรียนกำหนด 4) การไม่ใช้เครื่องสำอาง ต่าง เช่น ทาเล็บ ไว้เล็บ ยาว แต่งหน้า 5) การแต่งกายไม่ใช้เครื่องประดับอื่นนอกจากนาฬิกา

สรุปตัวชี้วัดที่กลุ่มผู้ร่วมวิจัยได้ตกลงกันด้าน ความสะอาด 1) การรักษา ความสะอาดห้องเรียน 2) ความสะอาดของเครื่องเขียน แบบเรียน โต๊ะ เก้าอี้ 3) การร่วมกิจกรรม เกี่ยวกับการรักษาความสะอาด 4) สถานที่รับผิดชอบสะอาดเป็นระเบียบ 5) เก็บขยะในบริเวณ ทัวไปแม้ไม่ใช่เขตที่ตนรับผิดชอบ

สรุปตัวชี้วัดที่กลุ่มผู้ร่วมวิจัยได้ตกลงกันด้านการตรงต่อเวลา 1) ปฏิบัติตาม การนัดหมาย 2) เข้าเรียนตรงเวลา 3) เข้าร่วมกิจกรรมต่างๆตามเวลา 4) ทำงานทันตามเวลาที่ครู สั่ง 5) มาเรียนทันเวลาที่โรงเรียนกำหนด

จากการดำเนินการประชุมเชิงปฏิบัติการ กลุ่มผู้ร่วมวิจัยและนักเรียน เห็น ความสำคัญของความมีวินัย มีความรู้ ความเข้าใจ ในแนวทางการส่งเสริมความมีวินัยใน ตนเองของนักเรียนที่เป็นไปในแนวทางเดียวกัน ซึ่งจะส่งผลให้การส่งเสริมความมีวินัยใน ตนเองของนักเรียนบรรลุตามเป้าหมายได้ทุกคน กลุ่มผู้ร่วมวิจัยได้ร่วมกันเสนอแนวทาง โดย ได้ร่วมกันกำหนดกลยุทธ์และกิจกรรมในการพัฒนาการดำเนินงานและเสริมสร้างวินัยนักเรียน ในตนเองของนักเรียน คือ โครงการเพื่อพัฒนาการดำเนินงานเสริมสร้างวินัยนักเรียน เพื่อ พัฒนาการดำเนินงานเสริมสร้างวินัยนักเรียน ประกอบด้วย 2 กิจกรรม คือ กิจกรรมร่วมด้วย ช่วยกัน และ กิจกรรมสัญญาใจ

ผลการพัฒนาการดำเนินงานเสริมสร้างวินัยนักเรียน

ผลจากการพัฒนาการดำเนินงานเสริมสร้างวินัยของนักเรียน โรงเรียน ประชาพัฒนา สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัชฌิมศึกษา เขต 26 ผลดำเนินการในวงรอบที่ 1 ผล การดำเนินการได้ว่านักเรียนกลุ่มเป้าหมายมีพฤติกรรมวินัยด้านการแต่งกายอยู่ในระดับน้อย คิด เป็นร้อยละ 45 ด้านความสะอาด อยู่ในระดับมากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 95 ด้านการตรงต่อเวลาอยู่ใน ระดับมาก คิดเป็นร้อยละ 84 พบว่าวินัยด้านการแต่งกายยังไม่ประสบผลสำเร็จเท่าที่ควร จึง ได้ดำเนินการต่อในวงรอบที่ 2 โดยเพิ่มความเข้มข้นของกิจกรรมมากยิ่งขึ้น ทำให้มีผล ดำเนินการในวงรอบที่ 2 กำกับ ติดตาม ดูแลเป็นรายบุคคล โดยใช้กลยุทธ์กิจกรรมร่วมด้วย ช่วยกัน “กิจกรรมพี่ดูแลน้อง” โดยให้รุ่นพี่ที่รับผิดชอบแต่ละชั้นนำผลมาประเมินการแต่งกาย ของนักเรียนมารายงานผลและสถิติที่ได้จากการประเมินในแต่ละวันที่หน้าเสาธงตอนเช้า แล้ว

นำเสนอครูประจำชั้นทุกวัน เพื่อร่วมกันดำเนินงาน กำกับติดตาม และดูแลนักเรียนดังกล่าว โดยให้ครูประจำชั้นร่วมกำกับ ดูแลนักเรียนเป็นรายบุคคลเมื่อพบปัญหาให้ร่วมกันแก้ไขปัญหา ในด้านการแต่งกาย จนทำให้นักเรียนกลุ่มเป้าหมายมีการพัฒนาดีขึ้น เป็นไปตามความมุ่งหมายของการศึกษาที่มุ่งให้การพัฒนาการดำเนินงานเพื่อส่งเสริมความมีวินัยในตนเองของนักเรียน ตามกรอบการศึกษา สามารถสรุปผลการดำเนินการ ได้นักเรียนกลุ่มเป้าหมายมีพฤติกรรมวินัยด้านการแต่งกายอยู่ในระดับมาก คิดเป็นร้อยละ 88 ด้านความสะอาด อยู่ในระดับมาก คิดเป็นร้อยละ 95 ด้านการตรงต่อเวลาอยู่ในระดับมาก คิดเป็นร้อยละ 84 สรุปผลการดำเนินงานตามโครงการพบว่าสำเร็จตามเป้าหมายคือกลุ่มเป้าหมายมีพฤติกรรมวินัยทั้ง 3 ด้านอยู่ในระดับมาก คิดเป็นร้อยละ 89 และผลการประเมินการพัฒนาการดำเนินงานเสริมสร้างวินัยนักเรียนอยู่ในระดับมาก คิดเป็นร้อยละ 82 และผลการประเมินการพัฒนาการดำเนินงานเสริมสร้างวินัยนักเรียนพบว่ามีความอยู่ในระดับมาก กิจกรรมที่ดำเนินในโครงการเป็นกิจกรรมที่ดีสามารถปรับเปลี่ยนพฤติกรรมด้านวินัยนักเรียนได้ดีสมควรได้รับการดำเนินการอย่างต่อเนื่องเพื่อพัฒนาวินัยนักเรียนต่อไป

อภิปรายผล

จากสรุปผลการวิจัย การพัฒนาการดำเนินงานเสริมสร้างวินัยต่อตนเองของนักเรียนโรงเรียนประชาพัฒนา สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 26 โดยใช้กระบวนการวิจัยปฏิบัติการเชิงคุณภาพ มีประเด็นที่น่าสนใจควรมานำมาอภิปราย ดังนี้

ผลจากการศึกษาในระยะที่ 1 ทำให้ทราบพฤติกรรมที่ไม่มีระเบียบวินัยของนักเรียน การขาดระเบียบวินัยในตนเอง พฤติกรรมที่ไม่เหมาะสม พฤติกรรมที่เป็นปัญหาโดยรวมด้านการแต่งกาย ความสะอาด และการตรงต่อเวลาของนักเรียน ได้นักเรียนกลุ่มเป้าหมาย จำนวน 36 คน สอดคล้องกับ สว่าง คุณมี (2549 : 87) ได้ศึกษา การพัฒนาการดำเนินงานเสริมสร้างวินัยด้านความมีระเบียบเรียบร้อย ด้านความสะอาด และด้านสร้างนิสัยของนักเรียน โรงเรียนชุมชนหนองเป้นหินโงมวิทยา อำเภอกุดจับ จังหวัดอุดรธานี พบว่า ก่อนการพัฒนานักเรียนขาดวินัย 3 ด้าน คือ ด้านความมีระเบียบเรียบร้อย ด้านความสะอาด และด้านสร้างนิสัยของนักเรียน และ พุฒ จงกลรัตน์ (2549 : 123-125) ได้ศึกษา การพัฒนาการดำเนินงานเสริมสร้างวินัยนักเรียนด้านการรักษาความสะอาด โรงเรียนบ้านป่อโนนมะคำวิทยาคาร อำเภอกมลาไสย จังหวัดกาฬสินธุ์ พบว่า ก่อนการพัฒนานักเรียนขาดวินัยโดยเฉพาะวินัยด้านความสะอาด สาเหตุที่นักเรียนมีพฤติกรรมที่ไม่พึงประสงค์เกิดจากการหย่อนยานด้านวินัย

ขาดการเอาใจใส่จากครู ครูไม่มีแนวทางการปฏิบัติที่ชัดเจน ดังนั้นผู้วิจัยและผู้ร่วมวิจัยจึงได้กำหนดการประชุมเชิงปฏิบัติการเพื่อพัฒนาการดำเนินงานเสริมสร้างวินัยนักเรียนด้านการแต่งกาย การรักษาความสะอาดและการตรงต่อเวลาของนักเรียนสอดคล้องกับ นออุณ กันยาสนธิ (2548 : 80-83) ได้ศึกษา การพัฒนาการดำเนินงานเพื่อเสริมสร้างควมมีวินัยในตนเองของนักเรียน โรงเรียนอุตสาหกรรรมป่าไม้ อำเภอเมืองฯ จังหวัดกาฬสินธุ์ พบว่า การใช้กลยุทธ์การประชุมเชิงปฏิบัติการ การศึกษาดูงาน และการนิเทศ กำกับ ติดตามผลนักเรียนกลุ่มเป้าหมายแต่งกายถูกต้องตามระเบียบของโรงเรียน สะอาดเรียบร้อย รู้จักทำความสะอาดห้องเรียนและสภาพแวดล้อมโรงเรียน เป็นผู้ที่มีวินัยในตนเองด้านการรักษาความสะอาดได้ทุกคน การประชุมเชิงปฏิบัติการที่ผู้วิจัยและกลุ่มผู้ร่วมวิจัยได้ร่วมกันดำเนินการในวันที่ 7 ธันวาคม 2552 เพื่อสร้างความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับสภาพปัญหา เห็นความ สำคัญของปัญหา ทำให้เกิดความตระหนักให้กับบุคลากรที่รับผิดชอบ และระดมความคิดเห็น เพื่อนำไปสู่การกำหนดกลยุทธ์ ผลจากการดำเนินการประชุมเชิงปฏิบัติการ กลุ่มผู้ร่วมวิจัยและนักเรียน เห็นความสำคัญของควมมีวินัย มีความรู้ ความเข้าใจ ในแนวทางการส่งเสริมควมมีวินัยในตนเองของนักเรียนที่เป็นไปแนวทางเดียวกัน ซึ่งจะส่งผลให้การส่งเสริมควมมีวินัยในตนเองของนักเรียนบรรลุตามเป้าหมายได้ทุกคนสอดคล้องกับ เพื่อกลุ่มผู้ร่วมวิจัยได้ร่วมกันเสนอแนวทาง โดยได้ร่วมกันกำหนดกลยุทธ์และกิจกรรมในการพัฒนาการดำเนินงานและเสริมสร้างควมมีวินัยในตนเองของนักเรียน คือโครงการเพื่อพัฒนาการดำเนินงานเสริมสร้างวินัยนักเรียน เพื่อพัฒนาการดำเนินงานเสริมสร้างวินัยนักเรียน ประกอบด้วย 2 กิจกรรม คือ กิจกรรมร่วมด้วยช่วยกัน และ กิจกรรมสัญญาใจ

ผลจากการพัฒนาการดำเนินงานเสริมสร้างควมมีวินัยของนักเรียน โรงเรียนประชาพัฒนา สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 26 ผลดำเนินการในวงรอบที่ 1 ผลการดำเนินการได้ว่านักเรียนกลุ่มเป้าหมายมีพฤติกรรมวินัยด้านการแต่งกายอยู่ในระดับน้อยเฉลี่ย 2.23 คิดเป็นร้อยละ 45 ด้านความสะอาด อยู่ในระดับมากที่สุด เฉลี่ย 4.76 คิดเป็นร้อยละ 95 ด้านการตรงต่อเวลาอยู่ในระดับมาก เฉลี่ย 4.23 คิดเป็นร้อยละ 84 พบว่าวินัยด้านการแต่งกายยังไม่ประสบผลสำเร็จเท่าที่ควร จึงได้ดำเนินการต่อในวงรอบที่ 2 โดยเพิ่มความเข้มข้นของกิจกรรมมากยิ่งขึ้น ทำให้มีผลดำเนินการในวงรอบที่ 2 กำกับ ติดตาม ดูแลเป็นรายบุคคล โดยใช้กลยุทธ์กิจกรรมร่วมด้วยช่วยกัน “กิจกรรมพี่ดูแลน้อง” สามารถทำให้กลุ่มเป้าหมายมีพฤติกรรมวินัยด้านการแต่งกายอยู่ในระดับมาก เฉลี่ย 4.43 คิดเป็นร้อยละ 88 สอดคล้องกับ สุพจน์ สมนุ่นไพบูลย์ (2550 : 113-118) ได้ศึกษา การพัฒนาการดำเนินงานควมมีวินัยของ

นักเรียนด้านการรักษาความสะอาด โรงเรียนบ้านเหล่าค้อ อำเภอเมือง จังหวัดกาฬสินธุ์ พบว่า ก่อนการพัฒนานักเรียนแต่งกายไม่สะอาดเรียบร้อยและถูกต้อง บริเวณทั่วไปของโรงเรียนสกปรก นักเรียนขาดวินัยในตนเอง การพัฒนาการดำเนินงานเพื่อส่งเสริมวินัยนักเรียน จากกำกับ ติดตาม ดูแลเป็นรายบุคคล โดยใช้กลยุทธ์กิจกรรมร่วมด้วยช่วยกัน “กิจกรรมพี่ดูแลน้อง” สามารถทำให้กลุ่มเป้าหมายมีพฤติกรรมวินัยด้านการแต่งกายได้ สอดคล้องกับ สุพจน์ สนั่นไพบูลย์ (2550 : 113-118) ได้ศึกษา การพัฒนาการดำเนินงาน ความมีวินัยของนักเรียนด้านการรักษาความสะอาด โรงเรียนบ้านเหล่าค้อ อำเภอเมือง จังหวัดกาฬสินธุ์ พบว่า ก่อนการพัฒนา นักเรียนแต่งกายไม่สะอาดเรียบร้อยและถูกต้อง บริเวณทั่วไปของโรงเรียนสกปรก นักเรียนขาดวินัยในตนเอง การพัฒนาการดำเนินงานเพื่อส่งเสริมวินัยนักเรียน โดยใช้กลยุทธ์ในการพัฒนา คือ การจัดกิจกรรมและการนิเทศโดยการกำกับ ติดตาม ดูแล และการปฏิบัติงาน ปรากฏว่าด้านการรักษาความสะอาดตนเอง ทำให้นักเรียนได้รู้จักการมีวินัยในตนเองเกี่ยวกับการรักษาความสะอาดร่างกาย โดยการทำให้เล็บมือสั้นและสะอาด แขน ขาสะอาด การตัดผมสั้นตามระเบียบของโรงเรียน การแปรงฟันหลังอาหารกลางวัน การแต่งกายด้วยเครื่องแต่งกายที่สะอาด การรักษาความสะอาดสิ่งแวดล้อม ทำให้นักเรียนได้รู้จักการมีวินัยในตนเองเกี่ยวกับการรักษาความสะอาดสิ่งแวดล้อม โดยการทิ้งขยะให้ถูกที่ การทำความสะอาดห้องเรียนและบริเวณภายในโรงเรียน

สรุปผลการดำเนินงานตามโครงการพบว่าสำเร็จตามเป้าหมายคือกลุ่มเป้าหมายมีพฤติกรรมวินัยทั้ง 3 ด้านอยู่ในระดับมาก เฉลี่ย 4.47 คิดเป็นร้อยละ 89 และผลการประเมินการพัฒนาการดำเนินงานเสริมสร้างวินัยนักเรียนอยู่ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ย 4.21 คิดเป็นร้อยละ 82 สอดคล้องกับ กฤษณะ ชาชุม (2548 : 86) ได้ศึกษา การพัฒนาการดำเนินงานความมีวินัยของนักเรียนด้านการรักษาความสะอาด โรงเรียนบ้านเหล่าค้อ อำเภอเมือง จังหวัดกาฬสินธุ์ พบว่า ก่อนการพัฒนา นักเรียนแต่งกายไม่สะอาดเรียบร้อยและถูกต้อง บริเวณทั่วไปของโรงเรียนสกปรก นักเรียนขาดวินัยในตนเอง การพัฒนาการดำเนินงานเพื่อส่งเสริมวินัยนักเรียน โดยใช้กลยุทธ์ในการพัฒนา คือ การจัดกิจกรรมและการนิเทศโดยการกำกับ ติดตาม ดูแล และการปฏิบัติงาน ปรากฏว่าด้านการรักษาความสะอาดตนเอง ทำให้นักเรียนได้รู้จักการมีวินัยในตนเองเกี่ยวกับการรักษาความสะอาดร่างกาย โดยการทำให้เล็บมือสั้นและสะอาด แขน ขาสะอาด การตัดผมสั้นตามระเบียบของโรงเรียน การแปรงฟันหลังอาหารกลางวัน การแต่งกายด้วยเครื่องแต่งกายที่สะอาด การรักษาความสะอาดสิ่งแวดล้อม ทำให้นักเรียนได้รู้จักการมีวินัยในตนเองเกี่ยวกับการรักษาความสะอาดสิ่งแวดล้อม โดยการทิ้งขยะให้ถูกที่

การทำความเข้าใจห้องเรียนและบริเวณภายในโรงเรียน ส่วนผลการประเมินการพัฒนาการดำเนินงานเสริมสร้างวินัยนักเรียนพบว่า มีคุณภาพอยู่ในระดับมากมีค่าเฉลี่ย 4.21 กิจกรรมที่ดำเนินในโครงการพัฒนาวินัยนักเรียน เป็นกิจกรรมที่ดีสามารถปรับเปลี่ยนพฤติกรรมด้านวินัยนักเรียนได้ดีสอดคล้องกับ ทวีศักดิ์ มาลา (2549 : 93) ได้ศึกษา การพัฒนาการดำเนินงานเสริมสร้างวินัยในตนเองของนักเรียน โรงเรียนวังหลวงพิทยาสรรพ์ กิ่งอำเภอเฝ้าไร่ จังหวัดหนองคาย พบว่า การจัดกิจกรรมตามแนวปฏิบัติการเสริมสร้างวินัยในตนเอง ทำให้เกิดการเสริมสร้างวินัยให้แก่นักเรียนในการควบคุมพฤติกรรมการมีวินัยในตนเองซึ่งวินัยที่ดี ควรมีหลักการส่งเสริมให้กับนักเรียน ครู ผู้บริหาร โรงเรียน ได้สร้างความเข้าใจในบทบาทหน้าที่ของครูเกี่ยวกับการกำกับ ดูแลพฤติกรรมของนักเรียน ครูทุกคนควรมีความตระหนักและมีความรับผิดชอบทั้งในและนอกโรงเรียน ประพฤติปฏิบัติเป็นแบบอย่างที่ดี ตลอดจนเอาใจใส่ดูแลในการปลูกฝังคุณธรรม จริยธรรมเพื่อให้นักเรียนเป็นคนเก่ง คนดี สามารถดำรงตนอยู่ในสังคม ได้อย่างมีความสุข

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะเพื่อนำผลการศึกษาไปใช้

1.1 จากการดำเนินการพัฒนาการดำเนินงานเสริมสร้างวินัยนักเรียน โรงเรียนประชาพัฒนา สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัชฌิมศึกษา เขต 26 สามารถปรับเปลี่ยนพฤติกรรมนักเรียนกลุ่มเป้าหมายได้สำเร็จ ดังนั้นสถานศึกษาอื่นสามารถนำกลยุทธ์การประชุมเชิงปฏิบัติการ และกิจกรรมร่วมด้วยช่วยกัน กิจกรรมสัญญาใจ ไปประยุกต์ใช้ในการพัฒนาวินัยนักเรียนให้เป็นที่ยอมรับของ ครู ผู้ปกครอง ชุมชน ผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง มีความเชื่อมั่นและมั่นใจในคุณภาพการดำเนินงานกิจการต่าง ๆ ในสถานศึกษานั้นมีคุณภาพจริง

1.2 จากผลการวิจัย พบว่า ดังนั้น การพัฒนาวินัยในตนเองของนักเรียนจะต้องใช้ความละเอียดรอบคอบ ใช้ระยะเวลาในการดำเนินการอย่างต่อเนื่องและจริงจัง เพื่อฝึกให้นักเรียนเกิดวินัยอย่างถาวร ถ้าขาดการดำเนินการที่ต่อเนื่อง สิ่งที่ดีดำเนินการพัฒนามานั้นก็จะสิ้นสุดลง และนักเรียนกลับไปมีพฤติกรรมที่ไม่เหมาะสมเหมือนเดิม ดังนั้นการพัฒนาวินัยนักเรียนที่ดีควรทำอย่างต่อเนื่องและจริงจัง

2. ข้อเสนอแนะเพื่อการวิจัยครั้งต่อไป

2.1 ควรดำเนินการพัฒนาวินัยของนักเรียนที่มีพฤติกรรมกระแฉ่งกายมาโรงเรียน ไม่ถูกระเบียบ ควรหารูปแบบ กลยุทธ์ใหม่ หรือกิจกรรมอื่นๆมาพัฒนาแก้ไขในหลายๆวงรอบต่อไป

2.2 ควรมีการทำวิจัยเพื่อหากลยุทธ์ หรือแนวทาง อื่นๆ สำหรับการพัฒนาวินัยนักเรียนที่บ้านของนักเรียน ซึ่งเป็นสถานที่ที่ควรจะไปปลูกฝังให้นักเรียนเป็นผู้มีวินัยในบ้านก่อน ก่อนที่จะมีการพัฒนาวินัยนักเรียนที่โรงเรียนและสังคมต่อไป

2.3 ควรทำการวิจัยเกี่ยวกับปัจจัยที่จะส่งผลต่อการส่งเสริมวินัยนักเรียนเพื่อเป็นสารสนเทศสำหรับโรงเรียน หรือสถานศึกษาได้นำไปปรับปรุงและพัฒนาการส่งเสริมวินัยนักเรียนได้ตรงจุด หรือตรงกับสาเหตุอื่นๆต่อไป

มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม
RAJABHAT MAHASARAKHAM UNIVERSITY